

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

08.12.2017 г.

Асоциацията на индустриалния капитал в България в медиите

Epicenter.bg

✓ Васил Велев: 80 000 работници от чужбина са нужни в момента, 500 000 за следващите 5 години

За деветмесечието износьт е нараснал с над 12%, БВП - с 4%, заплатите – с 11%, безработицата е под 6%, коефициента на заетост - с над 3 процентни пункта. България е във възходящ икономически цикъл и това трябва да се използва - и за реформи, и за трупане

Дефицитът на работна ръка в България се задълбочи в последните две години. Нещо повече - по отношение на човешките ресурси бизнесът е затруднен, както никога досега. Такъв недостиг не е имало, откакто в страната се развиват частен бизнес и пазарна икономика.

Основната причина е, че икономиката бележи ръст, а хората в трудоспособна възраст, които влизат на пазара на труда, са по-малко от тези, които го напускат. Годишно на мястото на 100 напуснали – заминали в чужбина или оттеглили се в пенсия, влизат едва 63.

Дефицитът е засегнал всички сектори. Нито един не може да бъде изведен пред скоби като най-потърпевш от липсата на човешки ресурс. В машиностроенето ситуацията е точно толкова тежка, колкото в туризма, и то не в продължение на три месеца, а през цялата година. Същото е в електротехниката, електрониката и IT-сектора, строителството, транспорта, медицината, даже и армията. Трудно се намират служители дори в области със силни социални пакети - 20 заплати при пенсиониране, двойни отпуски, по-ранно пенсиониране и т.н., тъй като икономиката изсмуква кадри отвсякъде, откъдето може.

Друга причина за тежкия дефицит е образованието. Нито средното професионално образование, нито висшето произвежда кадрите, необходими на икономиката. План-приемът по професионалните направления и специалности не съответстват на заетите по икономически дейности и на търсенето. Имаме изобилие от езикови гимназии, което е български феномен, докато професионалното образование не е насочено към професиите, които трудовият пазар търси. Анализ, направен на базата на заетите в икономическите сектори и приема на професионалните направления в училищата, разкри пълното несъответствие между тях. Ситуацията при висшето образование е още по-лошо, където има излишък на хуманитарни кадри и огромен недостиг на инженерно-технически.

По оценка на експерти, сумирайки потребностите и заявките, идентифицирахме нужда от 80 000 работници само за шест сектора в момента – машиностроене, електротехника, строителство, IT-сектор, здравеопазване и транспорт. 500 000 работници е оценката в средносрочен план, тоест за следващите пет години, отчитайки емиграцията. По последни данни разликата между напусналите и завърналите се е около 4 хиляди души годишно в полза на напусналите. Това показва, че процесът е ограничен (в началото на прехода разликата бе над 60 хиляди), но не е спрял. Като добивам проблемът със застаряването на нацията, изводът е, че икономиката няма да се развива без внос на работна ръка.

Колкото по-бързо се разбере този проблем, толкова по-малко ще са пропуснатите ползи и ще бъде избегнат риска процесите да станат необратими. Без решение на въпроса до 10 години в индустрията няма да има кой да работи.

Трябва да се подчертае, че гръбнакът на индустрията в момента са хора, които са над 50 години.

Дори да произведем бум на раждаемостта сега, ефектът ще дойде след 20 години. Дотогава заводите ще са били принудени да затворят.

В Германия 17% от трудещите се са граждани на трети страни, тоест на държави извън Европейския съюз. Към тях трябва да прибавим българи, поляци, румънци, тоест работната сила от Източна Европа, за да стане ясно колко много имигранти работят за германската икономика. За българската икономика чуждите работници и специалисти са под 1%. Ние сме единствената държава в Европейския съюз с толкова ниски стойности.

Напълно грешна е тезата, че имаме безработица и няма нужда от внос. Данните в Бюрата по труда не са показателни. Те оперират с контингент от професионални безработни, които се местят по различни проекти и програми, за да се усвояват средства. Всяка агенция за подбор на кадри обаче може да потвърди колко трудно се намират работници, независимо от образованието и от сектора.

На практика безработица няма, тъй като всеки, който иска да работи, би могъл да го направи. Не го правят хора, които или не могат нищо да работят, или не искат, или търсят работа „лека и доходна“, или не са мобилни и не приемат да се преместят от един град в друг.

Важен е въпросът от кои страни България може да привлече работна ръка?

Ние сме страна със сравнително високи доходи, въпреки че медиите и синдикатите ни заливат с обратната информация. Стандартът е добър – по-добър от стандарта на 70% от населението на планетата. За едно работно място имаме 40 кандидати от чужбина на нивата на заплащане за българските работници и специалисти.

Украйна, Молдова, Армения, Виетнам - това са страни, от които трябва да внасяме преимуществено и на първо място. В част от тези страни има българска диаспора, те са християни и православни. Виетнамците са добри работници и специалисти, с които имаме опит от миналото. От споменатите държави има интерес и желание. Вече половин година обаче ние се мотаем, неподписвайки с тях двустранни споразумения.

Бюрокрацията е огромна пречка

Един пример: български завод без успех търсеше главен инженер две години. Обърна се към чужбина и се явиха 40 кандидати. С трима от тях се проведеха разговори по скайп, интервюта. Накрая един бе избран, но оттук нататък започнаха мъките. За оформянето на всички документи е нужна най-малко половин година при добър късмет. Обикновено процедурата трае даже година, година и половина. Това не е нормално и приемливо нито за бизнеса, нито за кандидатите. Процедурата трябва решително да се облекчи. Да се скъсят сроковете, да има обслужване на едно гише, да се намалят държавните такси, които в момента възлизат на 400 лева на човек.

Има и други ограничения. В закона е записано, че максимум 10% от персонала на една фирма трябва да са граждани на трети страни. Няма такова европейско изискване! То автоматично забранява вноса на чужденци в микропредприятията, където има под 10 души персонал. В микропредприятията работят повече от една четвърт от заетите в България. На практика една четвърт от българската икономика има забрана за внос на работна ръка, тъй като няма как да внесе 0,9 чужденци. Това е безсмислено и ненужно ограничение.

По-бърза писта е синята карта, където процедурите са малко по-ускорени. Тук обаче също има ограничения под натиска на синдикатите. Синята карта важи само за IT специалисти в момента в България. Ако искате да внесете машинен инженер със синя карта не може, защото синдикатите са против. Липсата на инженери, производството и заплатите в едно предприятие обаче са в пряка връзка.

При сезонната заетост също има ограничения. Работници отвън могат да се наемат само в туризма и селското стопанство. В строителството, например, не може. Правим предложение, но то се саботира.

Обобщено казано, необходимите мерки са да се отвори синята карта, да се скъсят сроковете, да се облекчат процедурите, да се намалят таксите, да се махнат ограниченията от 10%, да се добави строителството към сезонната заетост, да се сключат двустранни спогодби за внос на работници. Голяма част от тези проблеми отпаднаха с поправките в закона за трудова миграция и трудова мобилност от края на ноември т.г., но не малко останаха. Трудно се променят нагласите.

Опасенията, че вносът на работна ръка ще намали заплатите в България са безпочвени. Вносът няма да се осъществява на дъмпингови цени. Откакто България е член на ЕС заплатите са се покачили три пъти. Те обаче не са толкова високи, че да се направи дъмпинг. Като се прибавят разходите за жилище и ежегодни пътувания до родината, няма как да стане така, че чуждият работник да струва по-евтино. Никой не ходи на гурбет без печалба. Никой работодател също така няма да инвестира енергия и средства за внос от чужбина, ако има българин за съответната позиция. Трябва да се разбере, че вносът на чужденци се налага от липсата на хора. Че когато една работа остане несвършена, това води след себе си по-малка добавена стойност, по-малък вътрешен продукт, по-малко приходи в бюджета, оттам – по-малки заплати на учители, лекари, полиция, държавни чиновници.

Бизнесът търси и други начини за запълване на дефицита. Всеки месец имаме срещи в министерството на образованието. Създадохме обществен съвет за взаимодействие на бизнеса с образованието. Правят се усилия за промяна, но има огромна съпротива на места. Принципът „парите следват ученика“ показва много дефекти. Училищата не създават кадри според нуждите на икономика. Автономните университети - още по-малко.

Среднист, който е усвоил добре професията, получава в индустрията често по-високи заплати от един висшист в администрацията. Безработицата сред висшистите е малка, но е висок процентът на тези, които работят на позиции, които не изискват висше образование. Жени, завършили икономика, работят като продавач-консултанти. В същото време има недостиг на инженери във всички икономически сектори. Малко кандидатстват във висшите технически училища и още по-малко завършват. Специалността машиностроене в Техническия университет завършиха осем човека миналата година. Нещата са драматични и трябва да се променят с комплекс от мерки. Една от тях са сериозни държавни стипендии за дефицитни професии. Това е начин да привлечем способни млади хора, които да имат ангажимент за реализация в страната. Бизнесът също дава стипендии, но трябва да има на кого.

Пряка е връзката между спада на инвестициите и липсата на работна ръка. Първо, защо да се строи завод, ако няма кой да работи в него? Второ, родните инвестиции, реинвестиции и разходи за придобиване на дълготрайни материални активи също спадат, защото сега инвестираме в хора, а не в необходимите за развитието на производството машини и технологии. Ръстът на заплатите е 11%, а ръстът на икономиката – 4%. Масовата психоза колко сме бедни води дотам, че ние си изяждаме бъдещето. развитието не е устойчиво. Идва момент, при който заради липсата на модернизация на производството, нещата се сричат.

Има и трета причина: бизнес средата. За премахване на административните прегради започнахме да се движим в добро темпо. В другата част от бизнес средата – сигурността на собствеността, справедливото правораздаване, нагласените обществени поръчки няма съществена промяна. Това безспорно влияе както на решението да се инвестира в България, така и на мотивацията за емиграция. Българите напускат не само заради ниските доходи, но и заради средата.

Вносът на работна ръка, за който бизнесът настоява, трябва да върви паралелно с решаването на всички изброени проблеми.

В момента има добра конюнктура. Икономиките на нашите партньори растат. За деветмесечието износът е нараснал с над 12%, БВП - с 4%, заплатите – с 11%, безработицата е под 6%, коефициента на заетост - с над 3 процентни пункта. България

е във възходящ икономически цикъл и това трябва да се използва - и за реформи, и за трупане на резерви. Не трябва да се изпуска този отворен прозорец.

[БГ Предприемач](#)

✓ С коктейл и театрално представление АИКБ отбеляза 21-вата си годишнина

Асоциацията на индустриалния капитал в България отпразнува своята 21-годишнина със своите членове и партньори с коктейл и театралното представление „Наследството“ на Театър „Искри и сезони“, който гостува на сцената на Театър „София“.

Председателят на Управителния съвет на АИКБ Васил Велев припомни, че от признаването на Асоциацията за представителна организация на работодателите на национално равнище през 2004 г., до днес, броят на членуващите фирми непрекъснато расте и това увеличава нейната представителност, експертиза и влияние. Така днес АИКБ обединява над 10 000 компании и предприятия, в които се трудят повече от половин милион души. Асоциацията представлява браншови организации в 3/4 от икономическите дейности у нас и е най-представителната работодателска организация в страната по този показател.

През отминаващата година АИКБ бе ротационен председател на Асоциацията на организациите на българските работодатели и в тази си роля е допринесла съществено за формирането, консолидацията и осъществяването на редица полезни за обществото и бизнеса инициативи. Има видим напредък и по трите приоритета за годината в дейността на организацията – Осигуряване на човешки ресурси за ускореното развитие на икономиката, подобряване бизнес климат, развитие на капиталовия пазар. Образованието е вече приоритет и за държавата, при това с акцент върху връзката му с бизнеса и потребностите на икономиката. Редица законови промени облекчиха вноса на висококвалифицирани специалисти, както и сезонната трудова имиграция. Запазена е финансовата и данъчна стабилност и се намаляват административните прегради пред бизнеса. Вече не трябва да доказваме отсъствие на задължения към фиска, а това ще се извършва служебно от интересуващия се. Предприети са мерки по подобен начин да се реши и въпросът със свидетелствата за съдимост. Финансовите отчети от следващата година очакваме да се внасят на едно място - в обща точка за НСИ, НАП и Търговския регистър. Таксата „Битови отпадъци“ ще се плаща според количеството генерирани отпадъци /макар и от 2020 г./ и т.н. Утвърдена е и успешно се изпълнява стратегия за развитие на капиталовия пазар. Редица предложения на Асоциацията са приети при актуализирането на ЗППЦК.

Изпращаме една успешна година за българската икономика – с ръст на БВП от 4 %, ръст на корпоративните печалби от 8 %, ръст на заплатите от над 10 %, ръст на износа от 12 %, ръст на приходите от осигурителни вноски в бюджета от 14 %. Казват, че за това помогнали външни фактори. Да те са помогнали, но сте го направили ВНЕ, предприемачите и мениджърите. Предприемачите и мениджърите, заедно с работниците и специалистите, подчерта Васил Велев, обръщайки се към пълната зала.

Последното допитване до членовете на АИКБ показва оптимизъм сред мениджърите и за 2018 г., като 52% от тях очакват тя да е по-добра от настоящата, 44% - да е същата и само 4% да е по-лоша.

[Publics.bg](#)

✓ От 1 януари всички производители на ток над 5 MW ще са длъжни да продават на енергийната борса

Минималната санкция за нарушение на Закона за енергетиката ще стане 20 хил. лв.

От 1 януари 2018 г. всички производители на електрическа енергия с обща инсталирана мощност над 5 MW ще бъдат задължени да продават генерацията си на енергийната борса. За централите, които Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) включва в квотата за регулирания пазар, това ще важи за производството им извън квотата. Задължението за продажби на борсата ще се прилага и за ВЕИ централите, но след като те са достигнали ефективните си часове работа, определени им от КЕВР (за които те получават преференциални цени). Това ще важи и за производството на когенерациите, извън високоефективното, което задължително се изкупува по преференциални цени.

Тази промяна в Закона за енергетиката бе приета единодушно днес от депутатите в комисията по енергетика в Народното събрание. Тя е предложена като част от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за безопасно използване на ядрената енергия, който беше приет на второ четене. Нейни вносители са депутатите от ГЕРБ Делян Добрев, Валентин Николов и Александър Ненков, и Искрен Веселинов от Обединени патриоти. Очаква се измененията да влязат за разглеждане в пленарна зала идната седмица.

Мотивите от името на вносителите бяха представени от Делян Добрев. Делът на свободния пазар на електроенергия е над 50%. „Ние трябва да направим всичко възможно, за да избегнем каквито и да е съмнения в прозрачност, нелоялна конкуренция, уговорени сделки“, каза Добрев. Смесът на нашето предложение е от тук нататък търговията с електроенергия за свободния пазар, сделки за която в момента се сключват на собствени платформи на производителите, да се сключват по прозрачен начин на платформите на Българската независима енергийна борса (БНЕБ), посочи той.

Калина Трифонова, заместник-председател на УС на ЕВН България коментира, че предложението идва много навреме, тъй като в момента имаме пример как свободния пазар страда точно, поради липса на прозрачност и на ликвидност. Имаме пресен пример как изведнъж 5000 клиента трябва да отидат на Доставчик от последна инстанция (ДПИ), поради отпадане на доставчици на дадени търговци, посочи тя, визирайки случая с Фючър енерджи. Тя допълни, че пазарът се нуждае от предвидимост – както от страна на потребителите, така и от страната на производителите и на търговците. По думите ѝ това предложение няма да застраши положението на държавните производители (НЕК, АЕЦ „Козлодуй“ и ТЕЦ „Марица Изток 2“), каквито аргументи са били изтъкнати. „Когато си направят планове, когато си предложат продуктите, няма как

по този начин, когато създаваш конкуренция и търсене, да продават под себестойност. Всичко останало оставя съмнение, че се търгува по непрозрачен начин и че наистина се нарушава държавния интерес”, каза още Трифонова.

Предложението беше подкрепено и от Института за енергиен мениджмънт. Неговият председател Славчо Нейков посочи, че то съответства напълно на виждането на Института за реформи. И поздрави депутатите за стъпката, която са предприели.

Заместник-председателят на АИКБ Румен Радев също декларира подкрепа и посочи изрично, че никой не цели по някакъв начин да провокира затруднения във функционирането на централите, в частност на двата най-големи производителя – АЕЦ „Козлодуй” и ТЕЦ „Марица Изток 2”. Тази стъпка няма да е достатъчна, изтъкна той. И обясни, че трябва да се продължи с изграждане на капацитет в КЕВР, за да успява да осъществява нужния контрол. Наред с това, трябва да настъпи промяна в работата и на борсовия пазар, смята Радев. БНЕБ трябва да се постарее да организира процедури, които да позволят предлагането на подходящи продукти, адекватни на нуждите на бизнеса, каза той.

Кирил Домусчиев, председател на КРИБ декларира пълната подкрепа на Конфедерацията за тази промяна в Закона за енергетиката. По думите му това е първата стъпка в посока на пълната либерализация на електроенергетиката. Той изрази задоволство, че в тази промяна касае не само държавните, но и частните енергийни компании. По думите на Домусчиев това ще сложи край на договорените по телефона мегавати, анекси, договори, които не минават през каквато и да е интернет платформа, върнати мегавати без неустойки и всякакви непрозрачни практики. Според него с изменението ще се даде възможност на индустрията да си прогнозира разходите за електроенергия. Домусчиев препоръча на енергийната комисия да помисли за законови текстове относно фалита на търговци, да се създаде някакъв сериозен механизъм за контрол срещу манипулации и да се предвидят сериозни санкции, които КЕВР да налага.

Руслан Стефанов, директор на икономическата програма на Центъра за изследване на демокрацията (ЦИД) това не е идеалното решение, но е стъпка в правилната посока по отношение на либерализацията, но по-важното – към осигуряване на по-прозрачни реперни цени. Според него тази стъпка трябва да бъде последвана от допълнителни гаранции за липса на манипулации на борсовата търговия.

Камен Колев от БСК също изрази подкрепа на изменението, както и мотивите за него. Според него единствените гаранции за прозрачност на търговете може да даде енергийната борса. При това състояние на пазара, това е правилното решение, въпреки че то може да изглежда административно.

Председателят на КЕВР доц. Иван Иванов каза, че регулаторът категорично подкрепя изменението. Припомняме, че Иванов съобщи за подготвянето на такива законови промени за първи път на втората експертна дискусия на списание „Ютилитис”, която се проведе на 2 ноември на тема „Ликвидност и ценови нива на електроенергийния пазар”. „Очакванията бяха, че ликвидността на енергийната борса ще се увеличи бързо, но това не се случи”, коментира Иванов. Липсата на ликвидност не позволява на регулатора да задължи ЕСО и разпределителните дружества да купуват енергията си за технологични загуби от борсата, което е сериозна пречка пред либерализацията, каза той. Друг проблем, според председателя на КЕВР е, че ниската ликвидност води до висок риск от злоупотреби с вътрешна информация и манипулиране на борсата. Освен това, за да се определи една справедлива и достоверна цена за договорите за разлика, също е нужна добра ликвидност на борсата, каза Иванов.

Депутатите от БСП за България Жельо Бойчев и Таско Ерменков посочиха, че тяхната парламентарна група ще подкрепи изменението, но ще следи много внимателно какво се случва на БНЕБ и какво се случва със собствеността на енергийната борса. Отговорността на КЕВР е като говорим за прозрачност на борсата е на нея да има такава, а не да получава легализиране на договорите под масата, изтъкна Ерменков.

Иван Генов, депутат от БСП за България и бивш изпълнителен директор на АЕЦ „Козлодуй” коментира, че за централата няма да е проблем да продава на борсата цялото си количество. Той обаче предупреди, че когато се пуснат такива големи количества на нашата борса, те ще окажат влияние в целия регион. „Ние сме имали случаи с пускането на търг за 500 MW за шест месеца и цената на борсата в Унгария пада с 2-3 евро”, каза той. Иначе Генов изрази подкрепа за изменението на закона.

Изпълнителният директор на БЕХ Петьо Иванов посочи, че държавните производители не са непременно против приемането на това изменение в ЗЕ, но те настояват тези промени да бъдат приети в един цялостен пакет за либерализацията на пазара. „В качеството ми на изпълнителен директор на БЕХ, аз приветствам тези правила да влязат възможно по-бързо, защото е крайно време ние да адресираме съмненията на големите потребители и на част от търговците по какъв начин се извършва продажбата на електроенергия”, каза Иванов. Вярваме, че високата ликвидност ще осигури адекватни цени и ще може да служи за определяне на компенсации за производителите с преференциални цени, посочи още изпълнителният директор на БЕХ.

Освен задължителното изкарване на производителите над 5 MW на борсата, с приетото от енергийната комисия изменение в ЗЕ се намалява размерът на минималната санкция, която КЕВР може да налага за констатирани нарушения на закона. Сега санкциите са между 200 хил. лв. и 1 млн. лв., а се предвижда минималният им размер да бъде намален до 20 хил. лв. Това изменение е било включено по инициатива на КЕВР, стана ясно в рамките на дебатите.

Депутатът Таско Ерменков предложи текстът да отпадне, защото не е добре да се намалява санкцията точно в момента, в който се прави такава сериозна стъпка с изкарването на цялото производство на борсата. Председателят на КЕВР доц. Иван Иванов обаче се аргументира, че промяната се налага, тъй като има много малки енергийни компании, чиито активи са доста под 200 хил. лв. и ако тази промяна не се приеме, това остави регулаторът без инструмент да ги санкционира. Иванов посочи, че 200 хил. лв. е адекватна санкция за дружества от мащабите на ЕРП-тата и увери, че намаляването на минималната санкция в никакъв случай няма да намали строгостта на КЕВР. Той припомни още, че в момента в Министерството на енергетиката се подготвят изменения на ЗЕ, свързани с либерализацията, с които правомощията на

регулатора ще бъдат сериозно разширени, включително с разследващи функции, за да може той да осъществява ангажиментите си по REMIT.

В. Дума

✓ Работодатели поискаха прозрачност на свободния пазар на ток

Ще има ли прозрачност на пазара на електроенергия в България, се питат от Асоциацията на организациите на българските работодатели, която обединява АИКБ, БСК, БТПП, КРИБ. "За съжаление, от страна на предлагането на електроенергия пазарът не е напълно свободен - съществуват редица преференциални търговски условия (ангажименти за количества, цени, срокове, гаранции) за комбинирани производства, ВЕИ, дългосрочни договори за изкупуване", допълват те.

АОБР смята, че на свободния пазар електроенергия се предлага на практика само от "АЕЦ Козлодуй" ЕАД, "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД и понякога от "НЕК" ЕАД и държавните дружества предлагат своята продукция предимно на своите интернет платформи. В последните две години сделки се осъществяват и през електроенергийната борса. През пазарен сегмент "ден напред" обичайно се предлагат около 400 мегавата, като това става в резултат на ангажименти на България към ЕК срещу заплахата от санкции, коментират от АОБР. Това, което отсъства според тях на свободния пазар днес е прозрачността и като представителни организации на работодателите призовават за действия.

Организациите на работодателите искат "Народното събрание да приеме нужните нормативни текстове, въвеждащи строги санкции при пазарни манипулации, за да не се допускат сделки "под масата" на непазарни цени - реферираме към сделката през август тази година, когато в рамките на 17 секунди се продадоха стотици мегавати за милиони левове".

Днес+

✓ Работодатели се чудят ще има ли прозрачност на пазара на електроенергия

Ще има ли прозрачност на пазара на електроенергия в България, се питат от Асоциацията на организациите на българските работодатели (АИКБ, БСК, БТПП, КРИБ).

"През есента на далечната 2004 г. се сключи първата сделка за електроенергия по свободно договорена цена. Либерализацията на свободния пазар измина дълъг път. Днес десетки хиляди фирми купуват електроенергия по свободно договорени цени - преобладаващо чрез годишни договори", обясняват АОБР.

"За съжаление, от страна на предлагането на електроенергия пазарът не е напълно свободен - съществуват редица преференциални търговски условия (ангажименти за количества, цени, срокове, гаранции) за комбинирани производства, ВЕИ, дългосрочни договори за изкупуване", допълват те

АОБР счита, че на свободния пазар електроенергия се предлага на практика само от "АЕЦ Козлодуй" ЕАД, "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД и понякога от "НЕК" ЕАД и държавните дружества предлагат своята продукция предимно на своите интернет платформи.

В последните две години сделки се осъществяват и през електроенергийната борса /"Българска независима енергийна борса" ЕАД/. През пазарен сегмент "ден напред" обичайно се предлагат около 400 мегавата, като това става в резултат на ангажименти на България към ЕК срещу заплахата от санкции, коментира АОБР. Допълват, че след някои отлагания, миналата есен борсата стартира и сегмент "централизиран пазар за двустранни договори".

Интересите при търговията на електроенергия са за стотици милиони левов., посочват работодателите. Това, което отсъства според тях на свободния пазар днес е прозрачността и като представителни организации на работодателите призовават за действия.

Организациите на работодателите искат: ""АЕЦ Козлодуй" ЕАД, "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД, "НЕК" ЕАД , "БЕХ" ЕАД, Министерство на енергетиката и Народното събрание да подкрепят категорично промяна в Закона за енергетика с оглед всички сделки на свободния пазар да се сключват на енергийната борса. Само така ще се ограничат злоупотребите и пазарните манипулации."

"Сделките на една пълноценно функционираща борса са прозрачни и могат да бъдат проследени от Комисията за енергийно и водно регулиране - подходящи текстове могат да гарантират този процес. Изкарването на всичките сделки на свободния пазар на енергийната борса е борба с корупцията на дело, а не на думи. Съпротивата срещу тази най-пазарна и прозрачна търговия поражда съмнения", обясняват АОБР.

Настояват, "Народното събрание да приеме нужните нормативни текстове, въвеждащи строги санкции при пазарни манипулации за да не се допускат сделки "под масата" на непазарни цени - реферираме към сделката през август тази година, когато в рамките на 17 секунди се продадоха стотици мегавати за милиони левове".

Работодателите са сигурни, че законовото уреждане на прозрачността на електроенергийния пазар ще възстанови доверието на икономическите субекти. Следващите 1-2 години предстои довършване на процеса на либерализация и включване на битовите потребители в този пазар.

"Всяко домакинство ще може да избира доставчик на електроенергия и ледователно, единствено добре функциониращ и реален пълноценен пазар ще гарантира пълна либерализация, каквито са изискванията на европейските директиви", заявяват АОБР.

✓ Васил Велев, АИКБ : За „ревизията на прехода“ и за вредата от популизма

Отново опити, говорене за „ревизия на приватизацията“, едва ли не за „ревизия на целия преход“. Такива дискусии се подхващат обикновено в навечерието на парламентарни избори, така че сега определено са изненада. Изненадани сме, че точно сега на някого е необходимо да възбужда общественото мнение с една многократно използвана, чак до изхабяване, тема. „Новото“ е намерението да се промени Конституцията на Република България. Целта – да се премахне давностният срок „за престъпления, извършени в хода на приватизацията“ в България.

Няма да се занимаваме с риторични въпроси от типа на: „Няма ли други, по-тежки престъпления, за които да се премахне давността?“ и прочее. Но няма как да не бъде зададен въпросът (със силно разочарование от тази странна кампания) : защо е тази нова вълна на популистко говорене, която заплашва да ни залее. Няма здравомислещи хора, които да очакват някакви забележими, реални резултати от предлаганата конституционна промяна. Всички знаем, има много сделки, които са укорими, дори крайно укорими от морална гледна точка, но, така или иначе, за съжаление, те са осъществени при спазване на съществуващата нормативна база. Това се отнася в пълна степен за знакови сделки, предизвиквали силна негативна обществена реакция. Те са най-вероятно неморални, но, за съжаление, са и законни. Моралното им осъждане е направено, но то не води до каквито и да било правни последици. Довело е до последици на парламентарни избори. Можем само да съжаляваме за несъвършенствата на нормативната база, позволили да се извършат сделки, неприемливи от гледна точка на обичайното разбиране за почтеност. Иначе сегашният пореден опит да се демонизира приватизацията е изключително неприемлив. Огромна част от сделките по приватизацията са направени не само при спазване на законовите процедури, но и без какъвто и да било конфликт с моралните норми. Без приватизация няма частна собственост и пазарна икономика, а без тях няма демокрация. Масовата приватизация в България роди капиталовия пазар и фондовата борса. (Ще оставим отговора на въпроса „Можеше ли по-добре?“ на изследователите, анализаторите и историците). Повтаряме тези азбучни истини, но и се питаме защо? Защо политици, които се идентифицират като „десни“, отговарят с чисто „леви“ и популистски лозунги. Нашето убеждение е, че подобни действия ще имат двойок отрицателен ефект. От една страна (и за кой ли път) на инвеститорите се демонстрира, че частната собственост в България не е гарантирана и не се защитава в достатъчна степен. И от друга – подобна акция по „ревизия на прехода“ дава признаци на казус бели (повод за война) – възможността по десетки хиляди сделки да се образуват масирано наказателни производства ще рефлектира задължително в образуването на безброй производства на КОНПИ по отнемане на „незаконно придобито имущество“ и до потоп от наказателни и граждански дела, дела без смисъл. По тези причини подобно начинание няма как да не завърши с провал за прокламираните цели. Както, впрочем, и поради противоконституционността си (видно от приложения кратък правен анализ – Приложение 1). В същото време обаче начинанието не е никак безобидно. Може да причини неизброими и тежки имуществени последици, които в последна сметка ще бъдат отнесени на гърба на данъкоплатеца. Тази част от избирателния корпус, която възлага надежди „ревизията на прехода“ да въздаде справедливост за неморално поведение в предишни периоди, със сигурност, ще бъде крайно разочарована. Тази акция определено няма да донесе никому политически дивиденди. Ние искрено желаем политическа стабилност в страната и отговорно отношение към парламентарното време и затова призоваваме народните представители и политическите сили: да не пилеят обществена енергия, сили и време за безсмислен популизъм и да се съсредоточат върху истинския дневен ред на законодателния процес.

Приложение 1 (правен анализ – защо начинанието е противоконституционно:

В изказвания пред медиите председателят на Комисията по правни въпроси в Парламента и други депутати заявяват намерения за следните промени: а) в Конституцията, която да се допълни с нова т. 8 в чл. 31 за непогасяването по давност на тежки престъпления, извършени при или по повод на приватизацията в периода 1992-2017 г.; б) в Наказателния кодекс, който да се измени, като се увеличи давността за престъпления, свързани с приватизацията от 10 на 47 години. Очевидно е противоречието между обявените две законови промени. Досега не са налице конкретни законопроекта, които да включват декларираните от депутатите цели за промени, насочени към отпадане/увеличаване на давността за престъпления при приватизацията, извършена в периода 1992-2017 г. Независимо от това ще бъдат противоконституционни, както евентуалното допълнение в Конституцията, така и евентуалното изменение в Наказателния кодекс: Промените в Конституцията, извършени по реда на чл. 153 от нея, не представляват абсолютен и безусловен инструмент за легализиране на нов конституционен принцип/правило, респ. – за обосноваване на конституционност на последващи законови изменения. При всяка конституционна промяна следва да се съблюдават общите конституционни принципи (Решение № 7/13.09.2006 г. на Конституционния съд по к.д. № 6/2006 г.), за което Конституционният съд упражнява контрол за конституционност (Решение № 3/10.04.2003 г. на Конституционния съд по к.д. № 22/2002 г.). Евентуалното приемане на посоченото по-горе допълнение на чл. 31 от Конституцията би противоречало на конституционните принципи на правовата държава (чл. 4), на равенство на гражданите (чл. 6, ал. 2) и на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1 от Конституцията): а) Принципът на правовата държава (чл. 4) ще бъде нарушен, тъй като за определен вид престъпления се заличава с обратна сила ефектът от законово съществуваща изтекла давност, като за същите престъпления се предвижда, че те вече не се погасяват по давност. Подобен подход е още повече недопустим и поради обстоятелството, че конституционната промяна се прави по причина, че държавата в законово предвидения давностен срок не е упражнила нормативното си задължение за контрол и наказание. Това порочен подход, тъй като отваря възможности за нови конституционни допълнения в чл. 31 по отношение на всички престъпления, за които в давностния срок държавата бездейства. Такива конституционни промени ще дестимулират държавните органи да изпълняват надлежно и в срок техните задължения по отношение на престъпленията. Наказателното преследване в

давността е от изключително важно значение, защото гарантира във висока степен сигурност при установяване на престъпленията, респ. – тяхното наказателно преследване. В този смисъл е и Решение № 12/13.10.2015 г. на Конституционния съд („Обобщено, съществуването на института на давността е оправдано, както от невъзможност за ефективно осъществяване на генерална и специална пенитенция, така и от възникващи огромни процесуални затруднения, свързани най-вече с доказването на престъплението“.)

б) Принципът на равенството на гражданите (чл. 6, ал. 2) ще бъде нарушен по причините, посочени в предходната б. „а“. Някои от престъпленията, свързани с приватизацията няма да бъдат наказателно преследвани, поради изтеклия твърде продължителен срок от извършване на престъплението и „огромните процесуални затруднения, свързани най-вече с доказване на престъпленията“ (вж. по-горе Решение № 12/13.10.2015 г.). Доказване на друга част от престъпленията – поради една или друга причина, ще се окаже по-лесно, от което се предполага, че за тях ще има наказателни присъди. в) Принципът на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1) ще бъде нарушен, тъй като придобитото (поради изтекла законната давност) право от граждани, извършили престъпления при приватизацията (1992-2017 г.) ще бъде отнето. Промените в Наказателния кодекс ще бъдат противоконституционни, независимо от това дали ще се приеме, или няма да се приеме нова конституционна поправка. 2.1. При наличие на противоконституционна промяна в Конституцията относно давността за престъпления, свързани с приватизацията (вж. аргументите в т. 1 по-горе), противоконституционно ще бъде и съответстващото на тази промяна законово изменение в Наказателния кодекс. 2.2. При неизвършване на конституционната промяна, посочена в предходната т. 2.1., евентуалното изменение в Наказателния кодекс на разпоредбата за давността (относно престъпленията, свързани с приватизацията в периода 1992-2017 г.) ще бъде също противоконституционно, като несъобразено с конституционните принципи на правовата държава (чл. 4) и на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1):

а) Евентуалното законово изключване на давността за посочения вид престъпления ще бъде противоконституционно, тъй като ще противоречи на ограничителната конституционна норма на чл. 31.

б) Евентуалното изменение на Наказателния кодекс в насока увеличаване на давността от 10 на 47 години ще бъде противоконституционно, като несъобразено с принципа на правовата държава (чл. 4 от Конституцията). Посоченият конституционен принцип включва и изискването за законова съразмерност. В случая това означава съразмерност на тежестта на престъпленията с наказанията за тях (респ. – с условията за налагането им). Липсата на такава съразмерност създава условия (и усещане) за липса на морал и справедливост. В правовата държава търсенето на справедливост не би трябвало да ни отвежда другаде, освен до върховенството на правото. Наказателните закони трябва да съобразяват също и с възприетите от обществото морални принципи, но те не трябва да се прилагат като символичен акт на една закъсняла, поради което – и непостижима справедливост“ (цит. Решение № 12/13-10.2016 г. на Конституционния съд). От цитирания аргумент на Конституционния съд следва изводът, че изключването на давността или увеличаването на давността за престъпления, свързани с приватизацията за периода 1992-2017 г. всъщност ще пренебрегне върховенството на закона, тъй като ще бъде символичен акт на една закъсняла, поради което и непостижима справедливост. Най-продължителната давност в сега действащия Наказателен кодекс е 35 години – при убийство на две или повече лица (чл. 80, ал. 1, т. 1), считано за сериозно престъпление, за квалифицираните състави на което се предвижда и най-тежко наказание (доживотен затвор). От тази гледна точка нормирането на още по-продължителна 47 годишна давност за престъпление, свързано с приватизацията (което се счита за престъпление по служба – вж. чл. 283а от Наказателния кодекс) е абсолютно несъразмерно, като се има предвид, че сега действащият чл. 283а от Наказателния кодекс предвижда за този вид престъпление максимално наказание от 10 години лишаване от свобода.

в) Евентуалното изменение на Наказателния кодекс в насока увеличаване, или изключване на давността по отношение на престъпленията, свързани с приватизацията ще бъде в нарушение на конституционния принцип на неотменимост на правата на гражданите (чл. 57, ал. 1) по съображенията, изложени по-горе в т. 1, б. „в“. Към това следва да се добави, че в случай, че изменението бъде в насока увеличаване на давността от 10 на 47 години, то в този период е действала и Конституцията, от 1971 год., която също включва правило за забрана на обратно действие на наказателни норми. г) В подкрепа на изложеното по-горе становище за несъобразяване на принципа на правовата държава (чл. 4 от Конституцията) са и почти всички мотиви на Конституционния съд, изложени в негово Решение № 12/13.10.2016 г. по повод на спора за противоконституционност на чл. 79, ал. 2, т. 2 от Наказателния кодекс, с която не се изключват от давност престъпленията, извършени в периода от 9 септември 1944 г. до 10 ноември 1989 г. от членове на ръководни органи на Българската комунистическа партия, както и от трети лица, на които са възложени ръководни длъжностни или партийни функции. И за финал няколко изречения от цитираното Решение, като напълно приложими аргументи към обсъждания въпрос: Абсолютно неоправдано е да не се зачита погасителна давност, която е текла след възстановяване на демокрацията в страната (според законодателя – след 10 ноември 1989 г.), включително по времето, когато действа Конституцията от 1991 г.“. Правната сигурност означава и относителна стабилност и последователност в законодателната уредба на наказателната репресия. Обратното затруднява субектите на правото да открият валидното правило към даден момент и спрямо това да осмислят своето поведение. Институтът на давността, както бе посочено по-горе в предварителните бележки, има дълга история и е познат и възприет във всички български наказателни закони. Изключването на давността по отношение на определен вид престъпления „не може да гарантира изискваната от чл. 4, ал. 1 от Конституцията стабилност на законодателството и правна сигурност, с което се открива възможност за разрушаване на авторитета на правото“.

✓ Наградите на вестник "БАНКЕРЪ" за 2017-а: Венецът на една трудна година

Отива си една на пръв поглед спокойна, но всъщност много трудна година за банковия сектор. Вярно е, че банките се измъкнаха от застоя в кредитирането. За пръв път от няколко години насам то започна да нараства. Вярно е, че добрите финансови резултати се запазиха през последните години въпреки колебанията на пазарите. Вярно е, че стабилността и изключително високата ликвидност бяха съхранени. Вярно е, че делът на необслужваните кредити спрямо общия обем на отпуснатите заеми намалява. Всичко това е вярно. Но на каква цена бе постигнато?

Банковите мениджъри у нас успяха да извоюват този успех въпреки сдържаността и подчертано консервативното отношение на платежоспособните клиенти, присъстващи на българския пазар към нови инвестиции. За външни вложения е трудно дори да се говори.

Допълнителен негативен натиск оказваше продължаващият спад на нетните финансови преходи. А разходите, свързани с капиталовложения в нови електронни банкови услуги, не търпяха отлагане. Макар проблемните кредити да намаляват в номинално изражение, те все още са сериозна тежест за българските банки. За това говорят не само докладите на различни международни финансови институции, но и фактът, че банките продължават да извършват мащабни сделки по продажба на пакети от лоши вземания, по реструктурирането на големи заеми и по придобиване на обезпечения от нередовни длъжници. Но е факт, че през 2017-а банките успяха.

Както се казва: "Няма лесни победи." Ако се позовем на класиците - за отиващата си година най-добре подхожда девизът на героя от драмата на Виктор Юго "Ернани": изправен пред предизвикателствата на съдбата, той възкликва: "Ad Augusta per Angusta" (През Трудностите към Успеха).

Да, банките у нас преодоляха много трудности благодарение на усилията на своите мениджъри и на водените от тях екипи. Но както навсякъде, така и тук през годината имаше банкери, които се отличиха със своя устрем, с решителност и с експертиза в провежданата от тях политика. И това личи най-вече от резултатите на управляваните от тях кредитни институции.

По традиция, която вече натрупа четвърт век, и тази година вестник "БАНКЕРЪ" отличи най-успешните банкови мениджъри за 2017-а. На стилната церемония, проведена на 4 декември в ресторант "Глория Мар", както обикновено, присъства отбрано общество от политическия, финансовия и бизнес елит на държавата. Тя стана възможна благодарение на нашите спонсори "Ем плюс Це Хидравлик" - от състава на холдинг "Стара планина", "Ърнст енд Янг", "Еврохолд", пенсионноосигурителна компания "Доверие", "М-Тел", "Българска автомобилна компания", "Каолин" и "Транскарт". На коктейла след награждаването можеше да се види и как депутати от различни парламентарни групи, които пред публиката водят яростни пререкания в Народното събрание, сред ненаатрапчивия лукс на "Глория Мар" обсъждат спокойно злободневните за българския бизнес и политика теми. Присъстващите банкери и бизнесмени коментираха скорошни и предстоящи сделки, правиха прогнози за бъдещи сливания и придобивания, спомняха си драматични и курioзни случки от близкото и далечно минало. И, разбира се, разгорещено коментираха постиженията на отиващата си и предизвикателствата на предстоящата година. Те бяха подчертани и в приветствието на главния редактор на в. "БАНКЕРЪ" г-жа Бистра Георгиева, с което тя откри церемонията по награждаването. Тя напомни и строгите критерии, по които в. "БАНКЕРЪ" определя мениджърите, които удостои с наградите си тази година. Това са изпълнителни директори на банки, показали не само много високи финансови резултати, но демонстрирали също хъс и умения за предоставяне на повече и по-добри услуги за клиентите. Разбира се, всички призьори, както винаги, са определени след съответните консултанции, които екипът на вестника напарви и с експертите от банковия надзор на БНБ.

"Стабилността и ликвидността на финансово-кредитната система бе запазена, което е основна задача на банковите мениджъри. Бяхме много затруднени при обсъжданията кои банкери да наградим, защото трябваше да избираме между едни традиционно много добри банки и други, които видимо се стремят да подобрят своите пазарни позиции.

Постарахме се да бъдем максимално обективни, вземайки предвид различните критерии и показатели, по които оценяваме банките. Съгласувахме, както винаги, своя избор и с банковия надзор. В крайна сметка се получи една интересна група от призьори.

Ние се опитваме да отдадем заслуженото признание на всеки мениджър, който е успял дори при внедряването на една иновация. Искам да посоча като пример забележителните усилия на изпълнителния директор на "Банка Пиреос България" Емил Ангелов, който успя от два слаби клона да създаде един много успешен - този в "София Сити Център", който предлага много добро обслужване. И лично аз го приветствам за положените от него усилия в тази насока", каза главният редактор на вестник "БАНКЕРЪ" Бистра Георгиева.

Тази година бяха връчени четири равностойни награди "БАНКЕР НА ГОДИНАТА" и една специална - за принос в развитието на банковата система. Първа на подиума стъпи главният изпълнителен директор на Пощенска банка

Петя Димитрова

Тя получи наградата "БАНКЕР НА ГОДИНАТА" за 2017-а за успешен мениджмънт и за съхраненото доверие на клиентите. Макар че можем да говорим дори за увеличено доверие на клиентите, защото ръководената от Петя Димитрова банка е една от малкото големи кредитни институции у нас, които отчитат забележимо нарастване на кредитния си портфейл във всички сегменти - и в корпоративните заеми, и в тези за малки и средни предприятия, и във финансирането на гражданите за покупката и ремонт на жилища, и в потребителското кредитиране. При общ ръст на заемите в цялата банкова система от 3.1% годишно Пощенска банка отбелязва увеличение на сумата на отпуснатите кредити с около 13.4 процента. Този успех логично води и до увеличение на печалбата за банката за 2017-а в сравнение с предишната година. И това на фона на факта, че общият финансов резултат на банковия сектор за 2017-а е по-нисък в сравнение с този през 2016-а. Това са

само няколко по-ярки аргументи, които дадоха основание на екипа на в. "БАНКЕРЪ" да удостои със своя приз г-жа Петя Димитрова.

Наградата ѝ бе връчена от заместник-председателя на парламентарната група на партия ГЕРБ Красимир Велчев, който е и председател на парламентарната Комисия по правата на човека. В това имаше някаква символика, защото Пощенска банка има забележителна програма за социална отговорност, която обхваща много значими мероприятия. В тях водеща роля има Петя Димитрова.

Красимир Велчев се възползва от случая да напомни на банкерите за тяхната отговорност пред клиентите им, защото като съхраняват техните пари, много често държат в ръцете си и техните съдби.

"Като председател на парламентарната Комисия по правата на човека се обръщам към всички присъстващи на това събитие. Работете така, че да не нарушаваме човешките права. Нека случаят с Корпоративна банка да остане в миналото и да не се повтаря, защото вие дължите бизнеса си на парите на българските граждани, които са изкарани с много труд. За някои хора парите, които са поверили на банките, са целият им живот. Казват, че кой каквото и да говори, винаги нещата опират до пари. Те са едно от задължителните условия хората да живеят добре. Но то не е достатъчно. Другото важно условие е любовта - любовта към хората. И сега преди Коледа помислете и за нея", обърна се заместник-председателят на парламентарната група на ГЕРБ Красимир Велчев към участниците в церемонията по награждаването.

Самата Петя Димитрова подчерта, че управляваната от нея банка се стреми да отговаря на високите очаквания на своите клиенти и така допринася за създаването на здравословна конкуренция във финансово-кредитния сектор.

"Тази година беше много успешна за Пощенска банка. Надявам се и следващата да е такава, и да продължим да сме на нивото на очакванията на нашите клиенти и акционери. Благодаря на моя екип и на всички хора, работещи в Пощенска банка. Без тях нямаше как да бъдат постигнати добрите ни резултати. Години наред ние се опитваме да отстояваме и да повишаваме доверието към нас, като се стремим да предлагаме възможно най-добрите продукти и услуги. Надяваме се, че конкурентите ни също оценяват тези наши усилия. Вярвам, че в сегашната силно конкурентната пазарна среда, за която допринасяме и ние, всеки един банкер и всяка една банка ще се проявят по най-добрия начин", заяви главният изпълнителен директор на Пощенска банка Петя Димитрова.

Следващата равностойна награда "БАНКЕР НА ГОДИНАТА" за 2017-а бе връчена на изпълнителния директор на "БАНКА ДСК"

Диана Митева

Тя ѝ бе присъдена за съхраненото доверие на акционерите на кредитната институция и това не е случайно.

Диана Митева е част от висшия мениджмънт на "Банка ДСК" вече четиринадесет години - от момента, в който (през октомври 2003-а) държавната "Банкова консолидационна компания" продаде ДСК на унгарската "ОТП Банк". През този период чуждестранният собственик неотклонно се доверява на мениджърските умения на тази бизнес дама, която е в банковия сектор от 1992-а. Важен елемент при вземането на решението Диана Митева да бъде определена за "Банкер на годината" за 2017-а е, че през тази година "Банка ДСК" е кредитната институция с най-висока печалба. А основният бизнес, на който тя дължи успешните си финансови резултати, са услугите за граждани. Потребителското и жилищното кредитиране са ресорът, за който отговаря Митева, и точно той продължава да осигурява най-вече успехите, на които се радва "Банка ДСК". А високите печалби носят и големи дивиденди за собственика на тази кредитна институция. Всички тези обстоятелства са основанието Диана Митева да бъде удостоена с приза на вестник "БАНКЕРЪ". Той ѝ бе връчен от председателя на икономическата комисия в Народното събрание Петър Кънев. Той пък се пошегува, като предложи получателите на кредити, вместо да плащат лихви, да получават бонуси от банките. Сегашната конюнктура била благоприятна за такъв ход.

"В контекста на казаното от моя колега в Народното събрание Красимир Велчев искам да обърна внимание на това, че и банкерите имат човешки права. Лично аз си пожелавам и през следващата година лихвите да продължат да падат. В рамките на шегата дори ще кажа, че банките могат дори да помислят за бонуси за добрите кредитополучатели", каза председателят на икономическата комисия в парламента Петър Кънев.

Диана Митева отбеляза, че успехите на "Банка ДСК" са плод на огромния труд и усилия на целия ѝ екип. Тя подчерта, че поддържането на растежа през следващата година за институция с размерите на "Банка ДСК" ще е истинско предизвикателство.

"За "Банка ДСК" годината бе много тежка, но и много успешна. А беше успешна благодарение най-вече на усилията, които положиха целият мениджърски екип и всички служители. Затова аз благодаря на моите колеги в управителния съвет и лично на неговия председател г-жа Виолина Маринова за колективния дух и експертност при преодоляването на предизвикателствата, пред които бяхме изправени. Оттук нататък трябва да вървим напред, да растем, което при размерите на "Банка ДСК" въобще не е лесна задача. Наред с това ще трябва да се справяме и с предизвикателствата на модерната дигитална епоха, като за нас е много важно да постигнем точния баланс между човешкия фактор и изкуствения интелект в предлагането на банковите услуги. Тази трансформация е може би най-сериозното изпитание, пред което е изправено съвременното банкиране. И ние като мениджъри трябва да покажем, че сме на висотата на модерните пазарни изисквания", каза изпълнителният директор на "Банка ДСК" Диана Митева.

Големите банки мно по-често са във фокуса на масовата публика със своите успехи и проблеми. И това е нормално, защото те са носителите на системен риск за цялата икономика. На този фон хората пропускат развитието на по-малките кредитни институции. Вестник "БАНКЕРЪ" обаче винаги се е стремил да отдаде дължимото на усилията на техните мениджъри, които често трябва да проявяват изключителни умения, за да вървят напред в един силно конкурентен пазар. Успехите им на това поприще заслужават адмирации, особено ако управляваните от тях банки се наредят сред най-рентабилните в системата. Точно с тези аргументи екипът на вестника реши да връчи наградата "БАНКЕР НА ГОДИНАТА" за 2017-а на главния изпълнителен директор на "Търговска банка Д"

Ана Аспарухова

Крехката на външен вид дама се оказа с желязна хватка и успя да превърна управляваната от нея кредитна институция в един от първенците по показателите за рентабилност - възвръщаемост на капитала и възвръщаемост на активите. Това се дължи както на разширяването на пазарните позиции на "Търговска банка Д", така и на умелото управление на нейния кредитен портфейл. Резултат от всички тези усилия са забележителният четворен ръст на печалбата и на коефициентите за възвръщаемост на активите и на собствения капитал. За всички тези успехи в "БАНКЕРЪ" присъди наградата си за устойчив и ефективен мениджмънт на главния изпълнителен директор на "Търговска банка Д" Анна Аспарухова. Тя ѝ бе връчена от председателя на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев. Той обяви, че годината за цялата икономика е успешна, което дава основания за умерен оптимизъм в очакванията за 2018-а.

"Изпращаме една успешна година. Икономическите и финансовите индикатори са позитивни. Което трябва да расте - расте, което трябва да намалява - намалява. С умерен оптимизъм са бизнес очакванията и за следващата година", обяви председателят на АИКБ Васил Велев.

Анна Аспарухова на свой ред изрази задоволството си, че усилията на мениджърите на по-малките банки не остават незабелязани.

"За мен тази награда е голяма изненада. По стечение на обстоятелствата аз винаги съм била ръководител на по-малки банки. Като екип винаги сме се старали да се представим по най-добрия начин и се радвам, че тези наши усилия са оценени по достойнство", заяви главният изпълнителен директор на "Търговска банка Д" Анна Аспарухова.

Другият приятно изненадан от решението на вестника да бъде удостоен с приза "БАНКЕР НА ГОДИНАТА" бе председателят на "Ти Би Ай Банк"

Валентин Гълъбов

Ръководената от него кредитна институция е живо доказателство как може за няколко години и въпреки икономическата криза почти от нулата да бъде превърната в една от най-успешно развиващите се банки. Вярно е, че това е плод на усилията на всички нейни мениджъри и служители, но Валентин Гълъбов е човекът, който най-вече успя да сглоби и да ръководи този мениджърски механизъм. При това той се справи с това предизвикателство, като преведе банката през смяна на собствеността и при овладяването на един изключително рисков сегмент от пазара на потребителското кредитиране, който сега носи изключително високи печалби на кредитната институция. Именно за успешното управление на риска и за поддържането на устойчиво развитие в "БАНКЕРЪ" удостои със своя приз председателят на управителния съвет на "Ти Би Ай Банк" Валентин Гълъбов. Наградата бе връчена от кмета на София Йорданка Фандъкова, която благодари на банкерите, че допринасят за успешното икономическо развитие на столицата.

"За мен чест да присъствам на връчването за 24-и път на наградите на в. "БАНКЕРЪ". Поздравявам банкерите с професионалния им празник и им благодаря за усилията им София да бъде градът с най-бързо развитие на бизнеса, градът, който привлича най-много инвестиции, и градът, който произвежда 40% от брутния вътрешен продукт на държавата. Специално искам да отбележа, че много банки с готовност си партнират със Софийската община за развитието на града. На последния консултативен съвет, който имахме, банките показаха своята ангажираност към подобряването на условията за живот в столицата, като предложиха свои проекти и инициативи за повишаване на чистотата на въздуха в столицата", каза кметът на София Йорданка Фандъкова.

Валентин Гълъбов на свой ред подчерта, че за него и за "Ти Би Ай Банк" се появява ново предизвикателство - да оправдаят доверието, което в "БАНКЕРЪ" им оказва с връчването на своята награда.

"Това е много ценна награда за мен. За нас е чест и предизвикателство да оправдаем това доверие. Ние сме малка банка и утвърждаването и развитието ни на пазара изисква големи усилия. Но както се казва: човек е толкова голям, колкото са големите мечтите му. И ние продължаваме да мечтаем", заяви председателят на управителния съвет на "Ти Би Ай Банк" Валентин Гълъбов.

Специалната си награда в. "БАНКЕРЪ" връчи на един човек, който от 1992-а посреща многобройните финансови предизвикателства и успешно се справя с тях, а българските финансови, икономически и политически реалности изобилстват от такива. Със специалния приз бе удостоен изпълнителният директор на Общинска банка

Сашо Чакалски

Това е мениджърът, който най-добре знае колко тясно са преплетени банкирането и дипломатията. Особено когато става дума за прагматични решения, повлияни от политически интереси, от намеренията на чуждестранни инвеститори и от пулсациите на финансовите пазари. Тогава мениджърът трябва да бъде и дипломат.

В зората на демокрацията Сашо Чакалски бе от хората, повлияли една от най-големите банки в Европа да стъпи на нашия пазар и успешно да развива бизнеса си тук близо две десетилетия. Той е човекът, който дълги години ангажирано и всеотдайно утвърждава поверените му кредитни институции. Положи успешното начало на дейността на "Сосиете Женерал" у нас, има своя принос в развитието на Насърчителна банка, която сега е позната като Българска банка за развитие и в момента управлява успешно Общинска банка, като я налага като стабилен финансов партньор на общините, независимо от многобройните политически и корпоративни атаки, на които тази кредитна институция е подлагана през годините.

За цялостния му принос за банковата система и за разумното управление на предизвикателствата на пазарния риск в. "БАНКЕРЪ" връчи на изпълнителния директор на "Общинска банка" Сашо Чакалски своя "Специален приз". Той представлява огромно сърце - като признанието за успехите на Чакалски, и тежък като бремето, което всеки един отдаден на работата си мениджър трябва да носи. Статуетката, изобразяваща лъвско сърце, му бе връчена от изпълнителния директор на Българската агенция за инвестиции Стамен Янев, който подчерта стратегическото значение на банките за развитието на икономиката.

"Банкирането и инвестирането са сложна задача. Тук правилно е подчертано, че банкерът трябва да съчетава в себе си качеството на дипломата, на добрия продавач и на добрия консултант, а много други умения. Ако банкирането е кръвоносната система на икономиката, съчетано с инвестициите, то е цялата сърдечносъдова система на съвременното пазарно стопанство. Затова поздравявам г-н Чакалски с наградата. Това голямо сърце трябва да бие в ритъма на банкирането и инвестирането", заключи председателят на БАИ Стамен Янев.

В отговор Чакалски подчерта, че наградата е признание не само за него, но и за всички негови колеги в банките, в които е работил през изминалите двадесет години.

"Тази награда е много ценна за мен, защото ми се дава от хора, за които се знае, че са най-информирани в България за това кой кой е в българската банкова система. Преди 20 години, когато се върнах в България, не предполагах, че ще остана в страната толкова време, но сега не съжалявам, че това се случи. Защото живяхме в много интересни времена за финансово-кредитната система. Тази награда обаче е и за всички колеги, с които работихме в "Сосиете Женерал" в България, с които подготвихме поупката на "Експресбанк" и с които след това управлявахме Българска банка за развитие, и накрая - за колегите, с които направихме това, което е Общинска банка в момента", подчерта изпълнителният директор на Общинска банка Сашо Чакалски.

Официалната церемония бе само част от събитието на в. "БАНКЕРЪ". Както винаги, досега то бе елегантен повод за присъстващите банкери, политици и бизнесмени по традиция да обсъдят спокойно и непринудено, без натиска на камери и микрофони икономическата конюнктура и перспективите за развитието на страната. И за всички бе ясно, че предизвикателствата през 2018-а няма да са по-малки от тези, които преживяхме през отиващата си година.

Важни обществено-икономически и политически теми

[В. Дума](#)

✓ БВП на България се увеличил близо два пъти за 20 години

Брутният вътрешен продукт (БВП) на България се е увеличил близо два пъти, а износът е нараснал шесткратно за последните 20 години, заяви зам.-министърът на икономиката Александър Манолов по време на церемонията по отбелязване на 20-годишнината от учредяването на Българския икономически форум. По думите му преди две десетилетия БВП на България е бил около 45 млрд. лв., а в края на 2016 г. е достигнал 84 млрд. лв.

"Преди 20 години бяхме в тежка финансова и икономическа криза, днес "Стандарт енд Пуърс" поставя кредитния рейтинг на страната ни в инвестиционната скала", допълни още зам.-министърът. Според Манолов фактите показват дългия път, който заедно са извървели институции, бизнес, синдикати и неправителствен сектор.

✓ СБ обеща в София да финансира модел за свързаност на Западните Балкани

Световната банка ще отпусне на страните от Западните Балкани 150-200 млн. долара за създаване на хибриден модел, съфинансиран от еврофондовете и националните бюджети, за транспортни, инфраструктурни, търговски и икономически проекти за свързаност на България, Сърбия, Македония, Албания, Черна гора и Босна и Херцеговина. Това стана ясно вчера на конференция в столичния НДК, на която Бойко Борисов събра лидери на държавите от региона. В нея участваха президентът на Косово Хашим Тачи, на Черна гора Филип Вуянович, премиерът на Албания Еди Рама, на Македония Зоран Заев и на Сърбия Ана Бърнабич, както и вицепремиерът на Босна и Херцеговина Мирко Шарович. На форума бяха поканени главният изпълнителен директор на Световната банка Кристалина Георгиева и еврокомисарят по разширяването Йоханес Хан.

"Само от нас зависи да покажем, че страните от нашия регион не носят проблеми на ЕС, а просперитет", обърна се Борисов към лидерите. "Днес всички стоим на една маса и имаме рядък шанс за успех. Европейската комисия ще ни разбере, ако сме единни. Европа си има достатъчно проблеми в съюза и с "Брекзит", за да си генерира още един проблем. Ние трябва да отидем пред тях мъдри, умни и с инфраструктура - пътна и технологична", призова той. "Политически почти сме си научили уроците и знаем, че това е пътят. Сега хората искат да видят каква е ползата за тях. Затова днес ЕС и Световната банка ни дават хибриден инструмент - с европейски фондове, кредити и вътрешни средства да осъществим проекти, които ще ни свързват", допълни премиерът. Той обяви тайната на успеха в региона: "Всички държави трябва да сме като пръстите на ръцете, всеки пръст ни е важен, няма значение кой колко е голям."

Георгиева обяви, че СБ може да отпусне 150-200 млн. долара за търговията и транспорта, за да могат през границите на Западните Балкани бързо да преминават хора и стоки с помощта на модерни технологии. "Да превърнем физическите опашки във виртуални, а границите да се обслужват от КПП-та с едно гише", каза тя.

✓ Борисов и Бърнабич с приоритет газопреносната връзка между България и Сърбия

Развитието на инфраструктурните проекти между България и Сърбия ще спомогне за свързаността на целия регион. Това заяви министър-председателят Бойко Борисов на среща със сръбския премиер Ана Бърнабич. Тя е в България по повод работната среща на лидерите от страните от Западните Балкани.

По време на срещата двамата премиери дадоха приоритет на договореното изграждане на газопреносната връзка между България и Сърбия. Те оцениха високо и напредъка по проектите от взаимен интерес, като изграждането на магистрала Ниш - София и електрификацията на железопътната линия Ниш - българска граница.

Икономическата полза от реализацията на проектите за модернизацията на шлюзовете на Железни врата и на пристанището в Бръчко на р. Сава ще бъде от огромно значение не само за двете страни, но и за гражданите и бизнеса в цяла Европа.

Борисов и Бърнабич оцениха високо доброто двустранно сътрудничество, като българският премиер подчерта, че само след два дни предстои подписване на Меморандум между двете държави за намаляване на тарифите за роуминг.

В хода на разговора българският премиер заяви още, че страната ни ще продължи да подкрепя евроинтеграционния прогрес на Сърбия по време на предстоящото председателство на Съвета на ЕС.

Investor.bg

✓ Над 5 хил. български селища могат да искат европари за безжичен интернет

Първият конкурс от инициативата се очаква да бъде обявен догодина

Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) изрази подкрепа за участие на повече селища, независимо от тяхната големина, в инициативата за безплатен достъп до безжичен интернет WiFi4EU.

Над 5 хил. български градове и села, където няма безплатен достъп до публична интернет мрежа, ще могат да кандидатстват за финансиране пред Европейската комисия (ЕК), съобщиха от ведомството.

Инициативата WiFi4EU ще осигури до 2020 г. безплатен достъп до световната мрежа на жителите и туристите на 8 хил. местни общности в Европейския съюз (ЕС).

Първият конкурс се очаква да бъде обявен през 2018 г. Общинските ръководства трябва да предложат място, където ще се предоставя безжичен интернет – административна сграда, общинска болница, библиотека, площад или парк.

Инициативата беше обсъдена на поредица от срещи между министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията Ивайло Московски и комисаря по цифровата икономика и общество Мария Габриел. По време на тези разговори беше подчертано, че е изключително важно да има баланс в географското разпределение на европейското финансиране.

МТИТС участва активно през последната година в подготовката на инициативата за безплатен достъп до интернет и съдейства за постигане на благоприятно за страната ни разпределение на средствата. През 2017 г. в поредица информационни дни експерти от министерството разясняваха на общините и заинтересованите оператори условията на процедурата за кандидатстване, които са известни към момента.

BTV

✓ Кристалина Георгиева: Очаквам влизането в чакалнята на еврозоната да стане догодина

От влизането в чакалнята до влизането в еврозоната обикновено минават три години, добави Георгиева

Очаквам България да влезе в чакалнята на еврозоната догодина. Това каза в предаването „Тази сутрин“ по bTV главният изпълнителен директор на Световната банка Кристалина Георгиева.

„Политическото решение може да бъде взето много бързо и очаквам, че то ще бъде взето бързо, защото икономиката на Европа е в добро състояние, европейците подкрепят еврото повече, отколкото когато и да е в неговата история – 64% от европейците казват: „Еврото е добро за нас“. Това означава, че обществената среда в България и Европа е позитивна“, каза тя.

От влизането в чакалнята до влизането в еврозоната обикновено минават три години, но това е време, което българите ще могат да усетят като полезно за тях – вземат се решения, които правят икономиката още по-стабилна, добави Георгиева.

Според нея българският бюджет е много стабилен и за него „може да се кажат много хубави неща, защото дефицитът е под контрол вече толкова много години подред, инвестирането в дългосрочни проекти, които гарантират България да се вдига нагоре – то се вижда от хората. И най-вече този бюджет казва: „Ние българите можем да влезем в еврозоната – с нашата фискална дисциплина, с това как се отнасяме с инфлацията, с това колко добри са балансите в нашата икономика ние можем да влезем в чакалнята на еврозоната“.

„Това е важно, защото еврозоната се интегрира и ще се интегрира повече – смята Георгиева. – Като ни е закачена валутата за еврото, ние и без това работим по правилата на еврозоната, но не можем да седим на масата и да участваме в изработването на тези правила“.

Според нея българският бюджет е много стабилен и за него „може да се кажат много хубави неща, защото дефицитът е под контрол вече толкова много години подред, инвестирането в дългосрочни проекти, които гарантират България да се вдига нагоре – то се вижда от хората. И най-вече този бюджет казва: „Ние българите можем да влезем в еврозоната – с

нашата фискална дисциплина, с това как се отнасяме с инфлацията, с това колко добри са балансите в нашата икономика ние можем да влезем в чакалната на еврозоната“.

„Това е важно, защото еврозоната се интегрира и ще се интегрира повече – смята Георгиева. – Като ни е закачена валутата за еврото, ние и без това работим по правилата на еврозоната, но не можем да седим на масата и да участваме в изработването на тези правила“.

Според нея българският бюджет е много стабилен и за него „може да се кажат много хубави неща, защото дефицитът е под контрол вече толкова много години подред, инвестирането в дългосрочни проекти, които гарантират България да се вдига нагоре – то се вижда от хората. И най-вече този бюджет казва: „Ние българите можем да влезем в еврозоната – с нашата фискална дисциплина, с това как се отнасяме с инфлацията, с това колко добри са балансите в нашата икономика ние можем да влезем в чакалната на еврозоната“.

„Това е важно, защото еврозоната се интегрира и ще се интегрира повече – смята Георгиева. – Като ни е закачена валутата за еврото, ние и без това работим по правилата на еврозоната, но не можем да седим на масата и да участваме в изработването на тези правила“.

Запитана дали Световната банка ще помогне за изграждането на Коридор №8, тя отговори: „Вече даваме пари, осигурили сме част от финансирането за осми коридор на територията на Македония. Тук, в България, работим с правителството да има електронна система за събиране на такси и да може това финансиране да помогне на България да поддържа пътната си мрежа и да строи нови пътища. Но най-важното, което ще направим за осми коридор и общо за транспорта в региона, е един регионален проект, който цели да ускори преминаването през граничните пунктове и да махне тези пречки, които правят така, че един камион да пътува от Скопие до София шест часа. Ние искаме да го направим три – три и половина часа най-много“.

По думите ѝ пречките са три. Първо – това, че много от пунктовете са тесни и има гишета и от двете страни. Видяхме колко много се ускорява движението между България и Сърбия, когато има само едно гише, посочи тя.

Втората пречка е, че по пътя има места, които не са ремонтирани и бавят движението. Това е проблем, който може да бъде отстранен бързо.

Третото и най-интересното е да ползваме новите технологии, за да може опашките, които сега са физически, да ги направим виртуални – интелигентни транспортни системи. Не струва много – между 15 и 30 млн. долара за страна, като вече три страни от Западните Балкани са се съгласили.

Георгиева посочи, че България е успяла да наложи Западните Балкани като един от приоритетите на своето председателство на Съвета на Европейския съюз, а това помага много за приемането на нашите съседи. В този регион трябва да се интегрираме, каза тя и посочи Балтийските страни, които търгуват много повече помежду си.

Георгиева посочи и че в разговор с австрийския си колега премиерът Бойко Борисов е поставил въпроса как темата за Западните Балкани може да бъде продължена и по времето на австрийското председателство. „Това означава, че даваме не шест месеца, а година гарантирано внимание на Западните Балкани“, изтъкна тя

„България се развива много добре – каза още Георгиева. – Да си припомним, че през 1990 г. ставахме в 4 ч. сутринта, за да се редим на опашки за мляко – това вече го няма. Тогава доходът на българина беше 1400 долара, сега е близо 8000. Разбира се, имаме още много работа за вършене, но трябва да се гордеем с това, което сме постигнали“.

На въпрос дали според нея виновниците страната да стигне до онова положение ще бъдат наказани или поне посочени, тя отговори: „Знаете ли, като ходя по света, страните, които се развиват най-добре, са тези, които гледат напред, които се опитват да си представят какво трябва, за да сме успешни в една икономика, където ще има изкуствен интелект, където голяма част от работата ще мине към роботите. И затова си мисля, че и за нас в България е по-важно да гледаме напред“.

[БНТ](#)

✓ Томислав Дончев: Електронното правителство струва около 130 милиона

В студиото на „Още от деня“ вицепремиерът Томислав Дончев отхвърли твърдението, че България е отделила 2 млрд. лева, като посочи, че има грешка в изчисляването. Той разграничи харчовете за техническо обезпечаване на администрацията от отделянето на средства за електронното правителство, които по думите му са около 130 милиона лева.

Той също така отбеляза, че е важно какви послания се отправят както към Западните Балкани, така и към Европа, като призна, че всяка една държава от региона е в различна степен на готовност да се присъедини към ЕС.

Томислав Дончев отбеляза, че познава добре естонския опит в електронното управление и заяви, че в балтийската държава е имало няколко опита за се въведе електронното правителство. Той изрази надежда, че България е поела по правилния път за въвеждането на електронно правителство, но призна, че пътят е дълъг.

Томислав Дончев, вицепремиер: Исторически, България отделя около 100 млн. за купуване на компютри и принтери, но това не е електронно правителство. Електронното правителство е в системи и регистри. За това България е отделила около 130 милиона. Останалото е оборудване.

Той посочи, че само за електронизирането на десет документа, са променили около 100 закона и „сигурно още толкова наредби“.

Томислав Дончев заяви, че България може да постави цел пред Западните Балкани, за да не се развиват хаотично, и това е европейската интеграция. Той отбеляза, че към гражданите на страните от региона е важно да се отправят послания за свързаност и споделеност на целите, но към Европа посланията са по-сложни. Той допълни, че е нереалистично да се даде конкретна дата коя от страните кога може да се присъедини към ЕС, тъй като са в различна степен на готовност.

Томислав Дончев, вицепремиер: Разумно е всички да се убедят, че трябва да се следва линия на реализъм, да не се очаква, че нещата ще станат след година-две. [...] Никой от нас не твърди, че сме идеални, можем да кажем, че ЕС е чудесен проект, от който има ползи. В същото време не забравяме, че и ние имаме проблеми за решаване.

Вицепремиерът отбеляза, че по въпроса с изостаналите региони в България е необходимо да се предприемат стъпки, макар и да са скъпи, а резултатите от тях да са далеч в бъдещето.

Томислав Дончев, вицепремиер: Без транспортна свързаност няма шанс за икономическо развитие. От друга страна, ако моделът на регионално развитие се базира само на транспортната свързаност, той ще е неуспешен.

Той се обяви за система от поощрения за фирми от региона, както и да се повишат заплатите на заетите в публичния сектор в изостаналите региони, макар последното да е само на ниво идея.

По отношение на опозицията, Дончев отбеляза, че битката с „неконвенционални средства“ може да има обратен ефект.

Publics.bg

✓ Министерството на енергетиката предлага промяна в ЗЕ

Занапред далекопроводите и газопроводите ще се изграждат само с учредяване на сервитутно право

Министерството на енергетиката предложи за обществено обсъждане промяна в Закона за енергетиката. Те са свързани с привеждането на разпоредбите относно учредяването на необходимите вещни права в съответствие с общата регулация по Закона за собствеността. Целта им е облекчаване на понастоящем усложнения режим за изграждане на линейни енергийни обекти, посочват от Министерството.

Според Закона за собствеността правото на строеж се учредява от собственика на земята в полза на трето лице за изграждането на сграда върху неговата земя. В този случай третото лице става собственик на постройката. Действащите в момента разпоредби на Закона за енергетиката предвиждат учредяване на право на строеж за изграждането както на сгради и постройки, така и на подводни, надземни и подземни линейни обекти на техническата инфраструктура. По този начин за линейните обекти понастоящем е възприет режим, сходен с режима на Закона за собствеността, което възпрепятства осъществяването на инвестиционни намерения, обясняват от МЕ.

Липсата на легална дефиниция на линейните енергийни обекти в Закона за енергетиката създава проблеми, тъй като не се уреждат изрично елементите на линейния обект, които имат площен характер. В тази връзка с изменението на закона се дефинира изрично понятието „линеен енергиен обект“ – това е „свкупност от подземни и/или надземни съоръжения на техническата инфраструктура, предназначени за пренос, транзитиране или разпределение на електрическа и топлинна енергия, природен газ, нефт или нефтопродукти през мрежи, надземни и подземни водопроводи на хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия, както и принадлежащите им трайно прикрепени към земята елементи, независимо от площта, която заемат.“

Законопроектът прави разграничение между случаите на разрешаване изграждането на площадкови енергийни обекти и случаите на разрешаване изграждането на линейни енергийни обекти. За последните необходимо и достатъчно условие ще бъде учредено сервитутно право.

Прецизирането на някои разпоредби, отнасящи се до вещните права, ще доведе до съкращаване на административните срокове за получаване на разрешение за строеж.

Изграждането на мрежовата инфраструктура е основно задължение на лицензиантите по Закона за енергетиката – оператори на преносни и разпределителни мрежи. Създаването на нормативни условия за изпълнение на техните проекти в разумни срокове е изключително важно, посочиха от МЕ.

Забавянето на този процес може да доведе до щети за операторите във връзка със сключени договори за присъединяване, загуби във връзка със сключени от тях договори за кредитиране или грантови споразумения, неизпълнение на инвестиционните планове. Поради това прецизирането на регулацията относно вещните права по Закона за енергетиката е от изключително значение за реализирането на инвестиционните намерения, се мотивират от МЕ.

[В. Монитор](#)

✓ Пазаруването в лева в чужбина ще стане по-евтино

Ще се борим да отпадне двойния стандарт при храните, обеща зам.-министър Александър Манолев

През следващите шест месеца ще се работи за премахване на разликите, когато плащаме онлайн в различни валути, отпадане на двойния стандарт при храните и по-евтин роуминг за страните от Западните Балкани. Това са част от приоритети на председателството ни на Съвета на ЕС в сферата на защита на потребителите.

Зам.-министърът на икономиката Александър Манолев получи от председателя на Европейската организация на потребителите Орян Бринкман Меморандум с приоритети на организацията за следващите шест месеца. „Защитата на потребителите ще бъде основен приоритет и ще направим всичко по силите си да придвижим законодателството напред в пълна координация с потребителските организации, както в България, така и в Европа, заяви Манолев. По думите му цифрите доказват, че това е важна област за държавата ни. Комисията за защита на потребителите (КЗК) извършва 40 хил. инспекции на годишна база с насоченост за безопасност на продуктите, превенция на нелоялни практики др. Тенденцията е да расте броя на хората, които се обръщат към институцията. В последните три години те надхвърлят 20 хиляди с желание за консултации по потребителски въпроси без непременно да се е стигнало до спор с търговец.

Във връчения днес меморандум са застъпени промените за потребителите свързани с дигитализацията на икономиката. По време на Председателството ще се работи повече защита на потребителите при онлайн пазаруване. Според статистиката през 2016 г. 85% от гражданите са имали достъп до интернет, докато у нас малко над половината от

домакинствата имат достъп. Все повече потребители ползват услуги през мобилните си устройства - в България 71%, а в ЕС – 79 на сто.

Според изследване на Euromonitor през 2016 г. общият оборот на продажбите в нета надвишава 500 млн. лв. Почти една десета от всички компании предлагат продукти онлайн, а 27 на сто са ползвали поне веднъж мрежата, за да направят покупка. КЗК е направила 2200 проверки на интернет търговци от началото на годината, при 12% от тях са установени нарушения.

Ще се търсят решения за премахване на разликите, когато плащаме онлайн в различни валути. В момента е регламентирано единствено плащането в евро, а идеята е да се добавят и други валути, като лева. Сега преводите в лева минават през световната система SWIFT, която е скъпа. Идеята е да се опростят плащанията, да стават бързо и пазарът да стане по-достъпен.

Сред досиетата за следващите шест месеца е и темата за поевтиняване на роуминг услугите за страните от Западните Балкани. Идеята, която е подкрепена и от българския еврокомисар Мария Габриел е по-евтините цени да не важат само за българските граждани, а това да стане на общоевропейско ниво. Според Манолев всеки европейски гражданин трябва да има еднакви задължения и права, особено когато пътува в Европа.

В документа е отбелязано, че е необходимо да бъде гарантирано еднаквото качество на храните, които се консумират в Източна и Западна Европа. Манолев подчерта, че ще се търси подкрепата на Европейската организация на потребителите по тази тема.

[Agro.bg](#)

✓ Зам.-министър Кръстева: Годината беше успешна за фермерите

2017 г. може да се обобщи като успешна за сектор „Земеделие“. Над 1,5 млрд. лв. са средствата, които достигнаха до земеделските производители у нас по линия на директните плащания и мерките на Програмата за развитие на селските райони. Това каза заместник-министърът на земеделието, храните и горите Вергиния Кръстева на церемонията по връчване на наградите „Агробизнесмен на България“, в конкурса на в. „Български фермер“. Тя изтъкна като един от големите успехи на бранша постигането на обща позиция по бъдещето на Общата селскостопанска политика след 2020 г. Зам.-министър Кръстева очерта и политиките в дейността на министерството за новата 2018 г. Една от тях е в сферата на поземлените отношения, където се изискват сериозни реформи. В момента екип на министерството прави анализ и оценка на съществуващото законодателство. До октомври ще бъдат предложени промени, с които да се постигне устойчивост на поземлените отношения.

Зам.-министър Кръстева връчи наградата за учен с принос в утвърждаването на българските сортове на доц. Даниела Ганева, директор на института по зеленчуковите култури „Марица“ в Пловдив. За агробизнесмен на България беше Николай Стефчов. Той получи наградата си от председателя на Народното събрание Цвета Караянчева.

[Гласът на фермера](#)

✓ Земеделската земя продължава да поскъпва

Цените на земеделска земя продължават да се увеличават, показват офертите от специализирани сайтове за търговия в този сегмент на пазара.

Темповете на ръст не са както през 2012 година, но се усещат. Интересното за отминаващата си година е понижаване на темповете при най-търсените и скъпи райони като Добрич и запазване на ниво от 4-6% в останалите райони с активна търговия на земи.

Това означава, че сме близо до установяване на равновесна цена на земеделската земя, коментират експерти от фирмите на пазара.

Добрич остава най-скъпата област на България. Тук декар земеделска земя се продава твърдо над 2000 лева, като в отделни случаи се стига до 2500-3000 лева.

Цените в Пловдивски регион са по-раздвижени. Тук има оферти от 800 до 1700 лева за декар, като средната стойност е около 1100 лева. Малко по-ниски са пазарните стойности на декар в Стара Загора и региона, но и тук средната цена е съвсем близо до 1000 лева.

Прави впечатление постепенното доближаване в цените на земята в региони, смятани за най-евтините у нас от години- Видинско и Врачанско до средните равнища за страната.

Евтините предложения за продажба тук намаляват значително и са по-скоро изключение, ако са в диапазона 300-400 лева на декар. За сметка на това се увеличават офертите с цени от 1000 до 1500 лева за декар. Средната цена обаче в тези региони остава най-ниска за страната-около 650-700 лева.

Запазва се тенденцията купувачите да търсят и да плащат повече за по-големи парцели. Поради раздробеността на земеделската земя в България, при среден размер на парцел около 8 дка и липсата на закон за комасация трудно можете да намерите големи парцели, които да обработвате в реални граници, с изключение на тези, които в минали години са били предмет на замени с Държавния поземлен фонд и които, макар и рядко се предлагат за продажба.

Най-често се предлагат земи с площ между 3 и 30 дка.

Прогнозата за 2018 година е поскъпването на земеделската земя да продължи. Вероятно темповете ще са в рамките на тазгодишните- 4-6%, но ще ги има. Причините са поне две- българските ниви остават най-евтини в ЕС и обработването им е добър начин за получаване на доход. А при моментните нива на аренда- и добра инвестиция, която се отплаща на собствениците.

✓ Растежът на европейската икономика се забавя

За България данните сочат растеж от 0,9% на тримесечна база и 3,9% на годишна база

Икономиката на Европейския съюз се е разраснала с 0,6% през третото тримесечие на 2017 г. на тримесечна база, сочат сезонно коригираните данни на Евростат.

Цифрите показват, че икономиката на ЕС леко забавя растежа си спрямо второто тримесечие на годината, за което последните данни на статистическата агенция показаха растеж от 0,7%.

За България данните сочат растеж от 0,9% на тримесечна база и 3,9% на годишна база, което отговаря на оценките на Националния статистически институт, публикувани във вторник.

На годишна база брутният вътрешен продукт на ЕС се разширява с 2,6% през третите три месеца на годината. В сравнение с миналата година икономиката все пак показва леко ускорение спрямо предишното тримесечие, когато ръстът на годишна база бе от 2,1%.

Ситуацията по отношение на еврозоната е аналогична. Икономиката там се е разраснала също с 0,6% на тримесечна база и с 2,6% на годишна база. През предишните три месеца ръстът бе от 0,7% в сравнение с първите три месеца на годината и от 2,4% спрямо второто тримесечие на 2016 г.

Сред страните членки на ЕС най-голям ръст на БВП през третото тримесечие на 2017 г. на тримесечна база отчита в Румъния (2,6%), Малта (1,9%), Латвия (1,5%) и Полша (1,2%). Икономиката се е свила в Дания – с 0,6%, а в Литва остава без промяна на ниво от 0,1%.

На годишна база Румъния е на първо място, като икономиката ѝ се е разширила със забележителните 8,6% за периода от юни до септември. Веднага след нея са Малта с ръст от 7,7% и Латвия с 6,2%. Най-слаби резултати отчитат Дания и Гърция с растеж от 1,3%.

Profit.bg

✓ Ръст на азиатските акции във втора поредна сесия

Цените на акциите в Азия записаха повишения във втори пореден ден, на фона на по-добрите от очакваните икономическите новини от Китай и Япония и докато инвеститорите се дивяха на възхода на биткойн.

Пекин обяви, че износът нараства с 12.3% на годишна база през ноември, повече от два пъти от очакваното, докато вносът скача с близо 18%.

Японският индекс Nikkei оглави ръста след поевтиняването на йената спрямо долара, повишавайки се с 1.1% след ръста от 1.45% от вчера.

Ревизирани данни показаха, че японската икономика отчита два пъти по-голям ръст в сравнение с първоначално обявеното на фона на скока в бизнес разходите.

Австралийският основен индекс добави 0.3%, докато азиатско-тихоокеанският индекс на MSCI нарасна с 0.7%.

Купувачите бяха окуражени от по-стабилното представяне на Уолстрийт, където Dow Jones се повиши с 0.29%, S&P 500 добави 0.29%, а Nasdaq затвори с 0.54% нагоре.

Днес се очакват данните за неселскостопанската заетост в САЩ, като прогнозите са, че щатската икономика е създавала 200 000 нови работни места през ноември.

Инвеститорите ще следят и преговорите между Великобритания и Ирландия за това как да управляват общата си граница след брекзит. Очаква се британският премиер Тереза Мей и Жан-Клод Юнкер да се срещнат днес в Брюксел. Спекулациите за евентуално споразумение оскъпиха паунда до 1.3492 долара, след като преди това в четвъртък поевтиня до 1.3320 долара.

Това бе една от малкото валути, които поскъпват спрямо долара днес.

Доларът проби нивото от 113.00 спрямо йената, достигайки 113.34, докато еврото докосна двуседмично дъно от 1.1763 долара. Доларовият индекс, който следи представянето на долара спрямо шест други основни валути, остава без промяна на ниво от 93.848 пункта.

Биткойнът мина нивото от 16 666 долара на борсата Bitstamp, след като стойността му се удвои само за две седмици. На други борси бе достигната и цена от 22 000 долара, което разгорещи дискусиите дали криптовалутата е балон, който предстои да се спука.

За последно биткойнът се търгуваше на ниво от 15 120 долара.

Най-голямата борса за криптовалути в САЩ изпитваше затруднения със справянето с рекордния трафик, като предстоящото пускане на първите биткойн фючърси засилва допълнително интереса на инвеститорите.

Някои обаче предупреждават, че търговията с фючърси може да доведе до падението на любимеца сред дигиталните валути. "Стъпването на биткойн на пазара на фючърси крие риск големите играчи да отворят вратите на ада на късите позиции," казва Наем Аслам, старши пазарен анализатор в Think Markets UK.

Златото се стабилизира на цена от 1 258.10 долара за тройунция, след като преди това излезе от тесния си рейндж, поевтинявайки до четиримесечно дъно от 1 245.60 долара.

Цената на петрола тръгна в другата посока, след като вероятността за стачка в петролния сектор на Нигерия доведе до закриване на къси позиции.

Фючърсите на петрола от сорта брент останаха почти без промяна на цена от 62.19 долара за барел, след като вчера поскъпнаха с 98 цента. Щатският лек суров петрол губи 4 цента до 56.65 долара за барел.